

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2022/12/НА-СТА-ТТЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2021
ОНЫ САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2022 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Гэрээт аудитор Д.Даваа-Эрдэнэ

Утас: 70273204 Цахим хаяг: D.davaaerdene@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

Агуулга

Товчилсон үгийн жагсаалт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	13
3. Аудитын тайлан	14
3.1 Ерөнхий зүйл	14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Материаллаг байдал	15
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	15
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	17
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	18
3.8 Аудитын гол асуудал	18
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	19
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	19
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
4. Аудитын илрүүлэлт	19
4.1 Залруулсан алдаа	19
4.2 Төлбөрийн акт.....	19
4.3 Албан шаардлага.....	19
4.4 Зөвлөмж	20
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	21

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ЗЗНДНТУТХ	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль
ТБОНӨТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ХХААГ	Хүнс, Хөдөө аж ахуйн газар

**ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn

2022.03.31 № 01/239
танай _____ -ны № _____ -т

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Ө.НЯМБАЯР ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

D 2022/2022 19020626

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	574,217,082.82	703,470,546.87
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	170,502,724.33	243,092,043.42
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	170,502,724.33	243,092,043.42
31210	Төгрөг	170,502,724.33	243,092,043.42
31211	Төрийн сангийн харилцах	165,121,768.51	238,324,089.37
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	5,380,955.82	4,767,954.05
33	АВЛАГА	215,523,270.00	235,219,697.17
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	0	1,193,930.00
33500	Бусад авлага	215,523,270.00	234,025,767.17
33510	Байгууллагаас авах авлага	2,712,127.00	35,415,569.17
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	212,811,143.00	198,610,198.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	188,191,088.49	225,158,806.28
35100	Түүхий эд материал	43,825,852.30	68,489,376.36
35110	Тусгай зориулалттай материал	6,105,413.98	6,105,413.98
35130	Эм боох материал	37,720,438.32	62,383,962.38
35400	Хангамжийн материал	144,365,236.19	154,799,429.92
35410	Бичиг хэргийн материал	12,238,144.28	14,522,523.28
35420	Аж ахуйн материал	94,157,705.75	96,659,254.45
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,488,000.00	2,488,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	561,861.97	1,824,337.00
35460	Хүнсний материал	5,311,682.32	7,916,062.32
35470	Бусад хангамжийн материал	29,607,841.87	31,389,252.87
35600	Мал амьтад	0	1,870,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,101,156,565.03	3,015,723,570.84
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,101,156,565.03	3,015,723,570.84
39200	Биет хөрөнгө	2,948,254,565.03	2,862,971,570.84
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,058,803,158.04	3,148,292,768.04
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-418,629,314.71	-545,958,098.43
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	209,525,614.30	130,813,255.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-147,650,900.78	-83,554,921.44
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	323,035,970.12	348,542,643.79
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-160,308,968.94	-202,383,863.17
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	174,163,452.79	171,747,112.79
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-112,354,167.74	-128,267,457.69
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	7,910,465.96	8,386,875.96
39217	Ном	13,759,255.99	15,353,255.99
39300	Биет бус хөрөнгө	152,902,000.00	152,752,000.00
39301	Програм хангамж	2,260,000.00	1,800,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,480,000.00	-1,170,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	152,122,000.00	152,122,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,675,373,647.85	3,719,194,117.71
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	48,482,528.00	24,584,710.36
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	48,482,528.00	24,584,710.36
41300	Өглөг	48,482,528.00	24,584,710.36
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	3,819,159.00	5,013,089.00
41360	Бусад өглөг	44,663,369.00	19,571,621.36
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	44,643,369.00	19,571,621.36
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	20,000.00	0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,626,891,119.85	3,694,609,407.35
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,626,891,119.85	3,694,609,407.35
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,523,630,477.72	1,523,630,477.72
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,141,544,685.56	1,211,546,146.98
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,104,823,211.90	1,158,011,859.48
51220	Тайлант үеийн үр дүн	36,721,473.66	53,534,287.50
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	961,715,956.57	959,432,782.65
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,675,373,647.85	3,719,194,117.71

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,871,873,622.20	2,881,474,450.07
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	63,883,521.33	105,569,891.07
110	Орлогын албан татвар	58,334,296.33	50,166,278.07
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	58,334,296.33	50,166,278.07
110002	Үйл ажиллагааны орлого	3,437,872.30	14,166,450.00
110003	Хөрөнгийн орлого	33,705,121.73	29,864,206.10
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	0	2,743,200.00
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал	21,191,302.30	3,392,421.97
113	Хөрөнгийн албан татвар	420,000.00	41,515,400.00
113002	Бууны албан татвар	420,000.00	470,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0	41,045,400.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	5,129,225.00	13,888,213.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,092,270.00	5,046,463.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,043,270.00	936,463.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,049,000.00	4,110,000.00
1181	Газрын төлбөр	1,003,955.00	8,641,750.00
118101	Газрын төлбөр	1,003,955.00	8,641,750.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,033,000.00	200,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,033,000.00	200,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	311,261,578.60	350,784,366.51
120	Нийтлэг татварын бус орлого	311,261,578.60	350,784,366.51
120003	Торгуулийн орлого	640,000.00	635,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	27,023,230.19	32,172,034.64
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,370,198.00	6,740,940.50
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	19,653,032.19	25,431,094.14
120005	Түрээсийн орлого	431,000.00	0
120009	Бусад орлого	141,870.00	1,181,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	263,634,425.88	120,663,477.56
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	19,391,052.53	196,132,354.31
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,496,728,522.27	2,425,120,192.49
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,196,966,516.00	1,161,165,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,068,202,200.00	1,041,923,900.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	128,764,316.00	119,241,300.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	95,310,806.27	164,171,340.27
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод	70,953,975.90	104,949,009.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон	24,356,830.37	59,222,331.27
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,204,451,200.00	1,091,690,342.22
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	663,936,600.00	583,639,143.41
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад	0	1,335,498.81
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн	540,514,600.00	506,715,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	0	8,093,310.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	0	8,093,310.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,643,333,861.95	2,728,414,306.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,643,333,861.95	2,728,414,306.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,742,009,008.85	2,026,250,620.25
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,038,544,926.26	1,090,309,733.11
210101	Үндсэн цалин	706,627,043.09	723,657,637.57
210102	Нэмэгдэл	236,300,863.61	238,518,415.05
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,705,143.00	18,188,366.50
210104	Урамшуулал	36,999,577.12	67,544,209.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	44,912,299.44	42,401,104.99
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	133,610,574.10	148,951,090.29
210201	Тэтгэрийн даатгал	91,293,400.94	105,367,652.12
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,597,517.77	10,943,716.07
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,477,281.80	8,750,312.87
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,099,612.34	2,154,484.29
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,142,761.25	21,734,924.94

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	168,939,911.00	184,590,545.45
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,016,468.00	12,125,171.00
210302	Түлш, халаалт	155,921,643.00	167,249,421.45
210303	Цэвэр, бохир ус	1,001,800.00	5,215,953.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	75,933,850.82	60,509,648.13
210401	Бичиг хэрэг	11,214,313.00	6,895,138.86
210402	Тээвэр, шатахуун	32,355,070.52	29,119,027.97
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	800,545.00	1,385,240.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	170,000.00	1,696,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,180,479.00	12,430,100.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	16,213,443.30	8,983,741.30
2105	Нормативт зардал	46,201,036.46	218,625,409.71
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	14,865,037.49	189,859,819.71
210502	Хоол, хүнс	31,285,998.97	28,342,590.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	50,000.00	423,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	80,005.00	6,529,925.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	80,000.00	1,350,425.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0	3,099,500.00
210604	Урсгал засвар	5	2,080,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,956,300.00	1,770,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,956,300.00	1,770,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,548,444.00	7,962,882.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	15,841,744.00	5,222,932.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	651,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	941,100.00	183,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	544,600.00	312,060.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	350,600.00	110,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	263,000.00	0
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	80,000.00	1,452,390.00
210812	Санхүүгийн зардал /ТӨҮГ/	27,400.00	0
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	2,000,000.00	30,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	251,193,961.21	307,000,886.56
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,868,709.37	93,937,217.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,033,070.00	2,814,650.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	181,292,181.84	210,249,018.66
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	901,324,853.10	702,163,686.23
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	48,832,619.99	67,124,300.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,932,619.99	17,006,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,045,200.00	0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад	20,434,800.00	35,367,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,420,000.00	14,750,900.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас,	699,779,266.63	596,061,369.86
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	663,936,600.00	583,639,143.41
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,841,196.63	12,422,226.45
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,470.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	152,712,966.48	38,978,016.37
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	152,712,966.48	38,978,016.37
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	228,539,760.25	153,060,143.59
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	191,818,286.59	99,525,856.09
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	13,813,885.59	12,877,953.09
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0	797,500.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0	755,722.00
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалтай хөрөнгийн	178,004,401.00	85,094,681.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	36,721,473.66	53,534,287.50

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,523,630,477.72	975,663,138.08	1,090,876,030.39	3,590,169,646.19
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	13,947,181.51	13,947,181.51
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,523,630,477.72	975,663,138.08	1,104,823,211.90	3,604,116,827.70
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-13,947,181.51	0	-13,947,181.51
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	36,721,473.66	36,721,473.66
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,523,630,477.72	961,715,956.57	1,141,544,685.56	3,626,891,119.85
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,523,630,477.72	961,715,956.57	1,141,544,685.56	3,626,891,119.85
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	16,467,173.92	16,467,173.92
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,523,630,477.72	961,715,956.57	1,158,011,859.48	3,643,358,293.77
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-2,283,173.92	0	-2,283,173.92
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	53,534,287.50	53,534,287.50
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,523,630,477.72	959,432,782.65	1,211,546,146.98	3,694,609,407.35

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,706,422,538.89	2,707,220,598.13
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	63,883,521.33	105,569,891.07
110	Орлогын албан татвар	58,334,296.33	50,166,278.07
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	58,334,296.33	50,166,278.07
110002	Үйл ажиллагааны орлого	3,437,872.30	14,166,450.00
110003	Хөрөнгийн орлого	33,705,121.73	29,864,206.10
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	0	2,743,200.00
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал	21,191,302.30	3,392,421.97
113	Хөрөнгийн албан татвар	420,000.00	41,515,400.00
113002	Бууны албан татвар	420,000.00	470,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0	41,045,400.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	5,129,225.00	13,888,213.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,092,270.00	5,046,463.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,043,270.00	936,463.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,049,000.00	4,110,000.00
1181	Газрын төлбөр	1,003,955.00	8,641,750.00
118101	Газрын төлбөр	1,003,955.00	8,641,750.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,033,000.00	200,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,033,000.00	200,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	145,711,495.29	205,667,414.57
120	Нийтлэг татварын бус орлого	145,711,495.29	205,667,414.57
120003	Торгуулийн орлого	640,000.00	635,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	144,498,625.29	203,850,914.57
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	99,108,178.00	132,387,976.50
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	45,390,447.29	71,462,938.07
120005	Түрээсийн орлого	431,000.00	0
120009	Бусад орлого	141,870.00	1,181,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,496,827,522.27	2,395,983,292.49
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,196,966,516.00	1,161,165,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,068,202,200.00	1,041,923,900.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	128,764,316.00	119,241,300.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	95,409,806.27	135,034,440.27
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод	71,052,975.90	75,812,109.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон	24,356,830.37	59,222,331.27
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,204,451,200.00	1,091,690,342.22
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	663,936,600.00	583,639,143.41
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад	0	1,335,498.81
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн	540,514,600.00	506,715,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	0	8,093,310.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	0	8,093,310.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,466,485,059.46	2,403,871,040.04
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,466,485,059.46	2,403,871,040.04
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,562,196,716.35	1,701,514,123.81
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,038,792,380.26	1,091,893,397.82
210101	Үндсэн цалин	706,874,497.09	718,617,234.52
210102	Нэмэгдэл	236,300,863.61	244,021,097.10
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,705,143.00	20,681,200.21
210104	Урамшуулал	36,999,577.12	66,021,559.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	44,912,299.44	42,552,306.99
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	133,610,574.10	147,367,425.58
210201	Тэтгэврийн даатгал	91,293,400.94	103,073,762.95
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,597,517.77	11,088,057.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,477,281.80	8,865,945.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,099,612.34	2,201,967.86
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,142,761.25	22,137,691.20

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	165,245,752.00	184,667,345.45
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,001,468.00	11,727,928.45
210302	Түлш, халаалт	152,102,484.00	167,646,664.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,141,800.00	5,290,553.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	0	2,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	42,028,495.00	38,527,743.86
210401	Бичиг хэрэг	6,973,300.00	5,017,707.86
210402	Тээвэр, шатахуун	25,694,610.00	26,115,136.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,586,535.00	3,111,900.00
210404	Ном, хэвлэл	157,450.00	112,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,945,200.00	2,259,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,671,400.00	1,910,800.00
2105	Нормативт зардал	66,452,706.62	102,914,537.20
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	37,508,036.62	70,959,207.20
210502	Хоол, хүнс	27,178,170.00	27,806,630.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,766,500.00	4,148,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,945,850.00	11,448,925.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	294,000.00	1,599,425.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,099,050.00	3,099,500.00
210604	Урсгал засвар	4,552,800.00	6,750,000.00
2107	Томиллот, зочны зардал	6,914,300.00	1,805,500.00
210702	Дотоод албан томиллот	6,914,300.00	1,805,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	26,716,719.00	10,666,019.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	24,202,419.00	8,088,269.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	651,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	941,100.00	183,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	544,600.00	312,060.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	350,600.00	110,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	178,000.00	0
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	0	1,320,990.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,489,939.37	112,223,229.90
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	70,359,839.37	107,347,379.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,130,100.00	4,875,850.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	904,288,343.11	702,356,916.23
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	51,796,110.00	66,123,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,596,110.00	14,411,100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,045,200.00	27,401,600.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад	20,434,800.00	7,965,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,720,000.00	16,345,100.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас,	699,779,266.63	596,061,369.86
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	663,936,600.00	583,639,143.41
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,841,196.63	12,422,226.45
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,470.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	152,712,966.48	40,171,946.37
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	152,712,966.48	40,171,946.37
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	239,937,479.43	303,349,558.09
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	195,192,190.00	130,962,739.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	195,192,190.00	130,962,739.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	195,192,190.00	130,962,739.00
220001	Барилга байгууламж	89,327,000.00	75,494,681.00
221001	Их засвар	7,358,303.00	8,299,958.00
222001	Тоног төхөөрөмж	38,259,487.00	30,624,800.00
223001	Бусад хөрөнгө	4,854,200.00	0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	55,393,200.00	16,543,300.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-195,192,190.00	-130,962,739.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ	-40,000,000.00	-99,797,500.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	40,000,000.00	99,797,500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	40,000,000.00	99,797,500.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	4,745,289.43	72,589,319.09
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	165,757,434.90	170,502,724.33
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	170,502,724.33	243,092,043.42

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,960,401,000.00	1,802,250,820.71
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,695,134,900.00	1,588,033,881.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,677,563,300.00	1,570,468,081.71
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,139,531,700.00	1,091,893,397.82
210101	Үндсэн цалин	767,482,000.00	718,617,234.52
210102	Нэмэгдэл	234,568,300.00	244,021,097.10
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	24,016,000.00	20,681,200.21
210104	Урамшуулал	69,169,100.00	66,021,559.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	44,296,300.00	42,552,306.99
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	152,063,100.00	147,367,425.58
210201	Тэтгэврийн даатгал	106,949,800.00	103,073,762.95
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,278,300.00	11,088,057.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,022,700.00	8,865,945.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,255,900.00	2,201,967.86
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,556,400.00	22,137,691.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	216,291,800.00	180,128,592.45
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,703,000.00	11,727,928.45
210302	Түлш, халаалт	199,279,800.00	167,646,664.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,309,000.00	754,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	48,009,500.00	43,253,174.86
210401	Бичиг хэрэг	6,190,900.00	4,908,138.86
210402	Тээвэр, шатахуун	29,052,800.00	26,115,136.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,567,200.00	3,111,900.00
210404	Ном, хэвлэл	347,800.00	347,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,260,000.00	2,259,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,590,800.00	6,510,800.00
2105	Нормативт зардал	53,655,200.00	44,348,515.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	12,434,200.00	12,393,185.00
210502	Хоол, хүнс	36,874,500.00	27,806,630.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,346,500.00	4,148,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,450,000.00	11,448,925.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,600,000.00	1,599,425.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,100,000.00	3,099,500.00
210604	Урсгал засвар	6,750,000.00	6,750,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,478,500.00	1,805,500.00
210701	Гадаад албан томилолт	0	0
210702	Дотоод албан томилолт	3,478,500.00	1,805,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,946,200.00	8,719,723.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	9,200,000.00	7,462,963.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	651,000.00	651,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	183,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	544,600.00	312,060.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	350,600.00	110,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,137,300.00	41,502,828.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	38,650,300.00	38,027,678.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,487,000.00	3,475,150.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,571,600.00	17,565,800.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,571,600.00	17,565,800.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	14,411,100.00	14,411,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,160,500.00	3,154,700.00

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	164,266,100.00	114,419,439.00
220001	Барилга байгууламж	87,510,700.00	75,494,681.00
221001	Их засвар	25,755,400.00	8,299,958.00
222001	Тоног төхөөрөмж	51,000,000.00	30,624,800.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	101,000,000.00	99,797,500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	101,000,000.00	99,797,500.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,960,401,000.00	1,843,778,384.73
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,161,165,200.00	1,120,993,253.63
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,041,923,900.00	1,001,751,953.63
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	119,241,300.00	119,241,300.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	605,886,800.00	582,303,644.60
320001	Орон нутгийн төсвөөс	605,886,800.00	582,303,644.60
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	16,644,600.00	8,093,310.00
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	16,644,600.00	8,093,310.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	176,704,400.00	132,388,176.50
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	101,000,000.00	132,387,976.50
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	200
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	75,704,400.00	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл□	0	115,256,772.39
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл□	0	156,784,336.41
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	740	740
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	9	9
610001	Төсвийн байгууллага	9	9
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	0	0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	95	95
620001	Удирдах ажилтан	11	11
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	53	53
620003	Үйлчлэх ажилтан	26	26
620004	Гэрээт ажилтан	5	5
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	541	541
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	441	441
630001	Төрийн өмчит ЕБС	441	441
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	100	100
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	100	100
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	95	95
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	28	28
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	5	5
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	14	14
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	32	32
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

№	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	95,409,806.27	135,034,440.27
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	95,409,806.27	135,034,440.27
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	62,699,277.00	75,389,912.63
4	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	4,536,553.00
5	Цэвэр, бохир ус	-	4,536,553.00
6	Хангамж, бараа материалын зардал	899,780.00	109,569.00
7	Бичиг хэрэг	-	109,569.00
8	Тээвэр шатахуун	899,780.00	-
9	Норматив зардал	1,667.82	-
10	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,667.82	-
11	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	480,000.00	-
12	Багаж техник хэрэгсэл	80,000.00	-
13	Урсгал засвар	400,000.00	-
14	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,936.73	625,306.00
15	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,936.73	625,306.00
16	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,714,944.00	70,118,484.63
17	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,714,944.00	64,779,284.63
18	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	5,339,200.00
19	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	32,710,529.27	59,644,527.64
20	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,434.80	48,557,800.00
21	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	27,401,600.00
22	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	20,434.80	7,965,800.00
23	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	13,190,400.00
24	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	12,275,729.27	11,086,727.64
25	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,274,259.27	11,086,727.64
26	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,470.00	
27	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	95,409,806.27	135,034,440.27
28	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	95,409,806.27	135,034,440.27
29	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	71,052,975.90	75,812,109.00
30	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	24,356,830.37	59,222,331.27
31	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд татварын орлогын болон мэдээ тайлан гаргалттай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын гэрээт аудитор Д.Даваа-Эрдэнэ гүйцэтгэж, хяналтыг ахлах аудитор Т.Майцэцэг, аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 3 дугаар сарын 04-ний өдрийн 05/91 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг дарга Орон нутагтаа бүх шатны хурлын шийдвэр Засгийн газар, аймаг, сумын стратеги зорилт, үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, зөв бодлого, оновчтой шийдэл, тогтвортой хөгжлийг ханган иргэд үйлчлүүлэгчдийнхээ сэтгэл ханамж, стандартын шаардлагад нийцсэн нийгэм эдийн засгийн эрчимтэй өсөлтийг нэмэгдүүлэхэд чиглэгдсэн үйл ажиллагаа явуулдаг, аймгийн Засаг даргын харьяа байгууллага юм.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөө бага байна.

Баянжаргалан сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцүүлэн Сангийн сайдын 2006 оны 388, 2015 оны 341 тоот тушаалаар баталсан загвар, аргачлалыг баримтлан тайлагнаж байна.

Сумын санхүүгийн албанаас мөнгөн хөрөнгө, бараа материал, төсвийн зардалд бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах талаар төлөвлөсөн ажлыг хэрэгжилтийг тайлагнаж ажилласан байна. Аймгийн Засаг даргаас жилд 2 удаа бүх сум байгууллагад нэрэмжит үзлэг, Санхүүгийн хяналт, аудитын алба удирдамж төлөвлөгөөний дагуу хяналт шалгалт явуулдаг, байгууллага бүрд дотоод хяналтын нэгж ажилладаг боловч сумын хэмжээнд төсөв санхүүгийн сахилга бат сайжирч, алдаа зөрчил буурахгүй байна. Цаашид эрсдэлд суурилсан дотоод хяналтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогыг суурь үзүүлэлтийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл Дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үр дүнгийн нийт орлого 2,881,474.5 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 43,222.1 мянган төгрөгөөр тогтоож, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75,0 хувиар буюу 32,416.6 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Төлөвлөх үе шатанд тооцсон ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн. Энэ нь төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын үзүүлэлтийг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтээс тооцсон тул гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин тооцох шаардлагатай байна.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлыг 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлого 2,881,474.5 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 43,222.1 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 75,0 хувиар буюу 32,416.6 мянган төгрөгөөр тогтоолоо.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг дарга нь 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаандаа Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, ЗЗНДНТУТХ, Шилэн дансны тухай хууль, ТБОНӨ-ийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль дүрэм зааврыг мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсөвт байгууллага, төрийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Эмийн эргэлтийн сан, Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан зэрэг 11 санхүүгийн тайланг нэгтгэн тайлагнасан байна.

Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд Сангийн яамны Э тайлангийн нэгтгэлийн систем программыг ашиглаж байна.

Орлогын талаар:

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд орон нутгийн татварын болон татварын бус орлого 107,386.4 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвийн санхүүжилт 584,974.6 мянган төгрөг, аймгаас санхүүгийн дэмжлэг 506,715.7 мянган

төгрөг, Орон нутгийн хөгжлийн сан 119,241.3 мянган төгрөг, тусгай зориулалтын шилжүүлэг 1,080,901.9 мянган төгрөг, Эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт 8,093.3 мянган төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 135,034.4 мянган төгрөг, СХС-ийн зээлийн эргэн төлөлт 132,388.0 мянган төгрөг, эргэлтийн эмийн сангийн борлуулалтын орлого 59,276.0 мянган төгрөг, БНСБС-д 1,100.0 мянган төгрөг, ОНХО нэмэлт санхүүжилтийн татан төвлөрүүлэлтийн орлого 11,086.7 мянган төгрөг нийт 2,707,220.6 мянган төгрөгийн орлого, эх үүсвэрийг төвлөрүүлсэн байна.

Баянжаргалан сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 10 дугаар сарын 8-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх татварын болон татварын бус орлогыг 55,950.0 мянган төгрөг, татварын бус орлогыг 61,221.1 мянган төгрөг, нийт 117,171.1 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Орон нутгийн төсөвт 2021 онд татварын орлого 105,569.8 мянган төгрөг, татварын бус орлого 1,816.5 мянган төгрөг, нийт 107,386.3 мянган төгрөг төвлөрч, батлагдсан төлөвлөгөөг 9,784.8 мянган төгрөгөөр дутуу буюу 91,6 хувиар биелүүлсэн байна.

Үндсэн хөрөнгө, бараа материалын талаар:

Үндсэн хөрөнгө дансанд 16,543.3 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 121,310.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй орлогоор нийт 137,854.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэн ба тайлант онд 102,376.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө актлагдаж хасагдсан байна.

Бараа материалын дансанд худалдан авсан 217,445.9 мянган төгрөг, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 205,296.2 мянган төгрөг, нийт 422,742.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг орлогоор бүртгэж, 385,774.4 мянган төгрөгийн бараа материалыг хассан байна.

Авлага, өглөгийн талаар:

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд байгууллагаас авах 35,415.6 мянган төгрөг, хувь хүмүүсээс авах 198,610.1 мянган төгрөг, татаас санхүүжилтийн авлага 1,193.9 мянган төгрөг нийт 235,219.6 мянган төгрөгийн авлага нэгтгэгдсэн байна. Нийт авлагын 196,740.2 мянган төгрөг буюу 83,6 хувийг сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага, 29,136.9 мянган төгрөг буюу 12,4 хувийг ЭМТ, 6,078.7 мянган төгрөг буюу 2,6 хувийг Эргэлтийн эмийн сангийн авлага эзэлж байна.

Байгууллагад төлөх 5,013.1 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 19,571.6 мянган төгрөг, нийт 24,584.7 мянган төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэлтэй нэгтгэгдсэн байна. Нийт өрийн 12,768.6 мянган төгрөг буюу 51,9 хувийг ОНХС, 5,013.1 мянган төгрөг буюу 20,4 хувийг сургууль, 3,650.0 мянган төгрөг буюу 14,8 хувийг БНСБС, 3,153.0 мянган төгрөг буюу 12,8 хувийг ЭМТ-ийн өр эзэлж байна.

Санхүүгийн байдлын тайлангийн талаар:

Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайланд 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төрийн сангийн харилцах дансанд 238,324.1 мянган төгрөг, арилжааны банк дахь харилцах дансанд 4,767.9 мянган төгрөг, нийт 243,091.0 мянган төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нэгтгэгдсэн байна.

Бараа материал 225,158,8 мянган төгрөг, үндсэн хөрөнгө 3,015,723.6 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	170,502,724.3	243,092,043.4	72,589,319.1
Авлага	215,523,270.0	235,219,697.2	19,696,427.2
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	188,191,088.5	225,158,806.28	36,967,717.8
Нөөцийн бараа /сурах бичиг/		-	-
Үндсэн хөрөнгө	3,101,156,565.0	3,015,723,570.8	(85,432,994.2)
Нийт хөрөнгө	3,675,373,647.9	3,719,194,117.7	43,820,469.9
Өр төлбөр	48,482,528.0	24,584,710.4	(23,897,817.6)
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	3,626,891,119.9	3,694,609,407.4	67,718,287.5
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	3,675,373,647.9	3,719,194,117.7	43,820,469.9

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 225,158.8 мянган төгрөг болж, оны эхний үлдэгдлээс 36,967.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь эм, боох материал, бичиг хэргийн материал, аж ахуйн материал, түлш шатах тослох материал, хүнсний материал, мал амьтад, бусад хангамжийн материалын үлдэгдэл өмнөх оноос өссөнөөс шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 3,015,0723.6 мянган төгрөг болж, оны эхний үлдэгдлээс 85,433.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь хөрөнгө актлагдсантай холбоотой байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 3,694,609.4 мянган төгрөг болж 67,718.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус сумын 2021 оны төсвийн төсөлд төсвөөс санхүүжих эх үүсвэрийг 1,914,897.1 мянган төгрөгөөр төлөвлөн, бараа ажил үйлчилгээний зардалд болон хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Баянжаргалан сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2020 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн “2021 оны төсөв батлах тухай” 9 дүгээр тогтоолоор 2021 онд төсөвт төвлөрүүлэх татварын ба татварын бус орлогыг 117,485.9 мянган төгрөгөөр, зарлагын нийт хэмжээг 1,814,897.1 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор 2021 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 1,832,132.7 мянган төгрөгөөр тодотгон баталсан ба сум хөгжүүлэх сангийн орлогыг 101,000.0 мянган төгрөгөөр, нийт 1,933,132.7 мянган төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөн байна.

Төсвийн захирагчийн 2021 оны төсвийн төслөөс 18,235.6 мянган төгрөгөөр нэмж санхүүжүүлэхээр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд 7 хөтөлбөр 20 арга хэмжээнд зориулан нийт 1,933,132.7 мянган төгрөг төлөвлөсөн. Энэ нь сумын ИТХ-ын хуралдааны тогтоолоор батлагдсан төлөвлөгөөг нийт 1,960,401.0 мянган төгрөгөөр тайлагнасан нь ИТХ-ын батлагдсан төлөвлөгөөнөөс 27,268.3 төгрөгөөр дутуу зөрүүтэй байна.

Нийт зардлын 1,041,923.9 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 681,591.2 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 16,644.6 мянган төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 119,241.3 мянган төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилтээс, 101,000.0 мянган төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн.

Гүйцэтгэлээр 1,588,033.9 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 114,419.4 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 99,797.5 мянган төгрөгийг эргэн төлөгдөх зээлийн зардалд, нийт 1,802,250.8 мянган төгрөгийг зарцуулж, зарцуулаагүй үлдэгдэл 40,313.5 мянган төгрөгийг аймгийн төсөвт, 1,335.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,802,250.8 мянган төгрөг буюу 91,9 хувьтай хэрэгжсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 135,034.4 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг төвлөрүүлэн, бараа, ажил үйлчилгээний зардалд 75,389.9 мянган төгрөг, бусад урсгал шилжүүлэг буюу нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж, дэмжлэг, урамшуулалд 48,557.8 мянган төгрөгийг зарцуулж, оны эцэст зарцуулаагүй үлдэгдэл 11,086.7 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Баянжаргалан сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэгдсэн төсөвт байгууллагууд, тусгай зориулалттай сангуудын санхүүгийн тайлангийн аудитын талаар:

- Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудиторуд нь тус сумын ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд зөрчилгүй дүгнэлт гаргаж, ИТХ, Соёлын төв, ОНХС, СХС, БНСБС-ийн тайланг түүвэрт хамруулан шалгасан. Аудитаар ЗДТГ-т 1 зөвлөмж, ИТХ-д 2 зөвлөмж, Соёлын төвд 1 зөвлөмж, СХС 24,719.2 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 36.4 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж тус тус өгөгдсөн байна.
- Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газартай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр Уваа-Уул аудит ХХК аудит хийж, ЕБС, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв гэсэн 3 байгууллагын санхүүгийн тайланд зөрчилгүй дүгнэлт гаргаж, эргэлтийн эмийн сангийн тайланг түүвэрт хамруулан шалгасан. Аудитаар ЕБС-ийн санхүүгийн тайланд 4,773.5 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 5,013.0 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж, Цэцэрлэгийн санхүүгийн тайланд 10,000.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 4,719.0 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд 3 зөвлөмж, Эргэлтийн эмийн санд 28,256.7 мянган төгрөгийн 6 зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Баянжаргалан сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 10 дугаар сарын 08-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор тодотгон баталсан 1,933,132.7 мянган төгрөгийн төсвийг Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд 27,268.3 мянган төгрөгөөр буюу ИТХ-ын батлагдсан төлөвлөгөөнөөс тусгай зориулалтын шилжүүлэг 27,268.3 мянган төгрөг зөрүүтэй байгаа зөрчлийг ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд тодруулах шаардлагатай байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 152 мэдээллээс хугацаа хоцроосон мэдээлэл 22 байна. Шилэн дансны мэдээлэлд төсвийн гүйцэтгэлийн хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгааныг тайлбарлаагүй, дараа жилийн төсвийн төслийг мэдээлээгүй, аудитын тайланг байршуулаагүй зэрэг зөрчил илэрсэн байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллага нь санхүүгийн тайлан, аудитад шаардлагатай баримт материалыг жагсаалт үйлдэн файлаар болон цаасаар ирүүлсэн.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгөгдсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтээс СХС-ийн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх явцад ковидын зарцуулалтыг дараагийн аудитаар анхаарал хандуулах зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 9,784.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 9,784.8 мянган төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгөв.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитын явцад тайлан залруулагдаагүй болно.

4.2 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогүй болно.

4.3 Албан шаардлага

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Сум хөгжүүлэх сангийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар Зээлийн авлагын судалгаагаар 31 иргэнтэй холбоотой 178,186.1 мянган төгрөгийн авлагатай үүнээс 1 иргэнтэй холбоотой 7,279.5 мянган төгрөгийн авлага шүүхэд шилжүүлсэн ба 3 иргэнтэй холбоотой 24,719.2 мянган төгрөгийн зээлийн авлага

хугацаа хэтэрсэн зөрчил илэрлээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, мөн хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.4-д “Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга энэ хуулийн 61.1-д заасан чиг үүргийг төлөөлөн хэрэгжүүлэхэд дараах шаардлага тавигдана”, 39.4.2-д “өр, авлага үүсгэхгүй байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалтыг болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “эрх ба үүрэг” гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.8-д “байгуулсан гэрээ, хэлцэл, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлаагүй” бол албан шаардлага өгөх гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлтэй холбоотой

1.1. Илрүүлэлт:

Сумын төсөвт төвлөрүүлэх орлого нийт дүнгээрээ 9,784.8 мянган төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1-д “Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ”, 41.2.1-д “хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх татварын болон татварын бус орлогыг нэр төрөл бүрээр жигд ханган биелүүлэхэд онцгой анхаарч ажиллах

2. Дотоод хяналт хариуцлагатай холбоотой

2.1. Илрүүлэлт:

Шилэн дансны цахим хуудасны мэдээлэлд тус байгууллага нь тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 152 мэдээллээс хугацаа хоцроосон мэдээлэл 22 мэдээлэлтэй, мөн төсвийн гүйцэтгэлийн хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгааныг тайлбарлаагүй, дараа жилийн төсвийн төслийг мэдээлээгүй, аудитын тайланг байршуулаагүй зэрэг зөрчил илэрсэн байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3-д “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээллийг иж бүрэн, үнэн зөв, ойлгомжтой хугацаанд нь оруулах, төсвийн төсөл болон төсвийн гүйцэтгэлийн хэмнэлтийн тайлбар шалтгааныг ойлгомжтой мэдээлж хэвших

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 6 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа,		Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Аудитын дүгнэлт
1	Баянжаргалан сумын Засаг дарга	1	9,784.8							1	9,784.8	Зөрчилгүй
ТТЗ-ийн дүн		1	9,784.8	-	-	-	-	-	-	1	9,784.8	
2	Баянжаргалан сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
3	Баянжаргалан сумын Засаг даргын Тамгын газар	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	Зөрчилгүй
4	Баянжаргалан сумын Соёлын төв	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	
5	Баянжаргалан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль	5	9,786.5	-	-	-	-	1	4,773.5	4	-	Зөрчилгүй
6	Баянжаргалан сумын хүүхдийн цэцэрлэг	3	14,719.0	-	-	-	-	1	10,000.00	2	4,719.0	Зөрчилгүй
7	Баянжаргалан сумын Эрүүл мэндийн төв	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	Зөрчилгүй
ТШЗ-ийн дүн		15	24,505.5	-	-	-	-	2	14,773.5	13	4,719.0	
8	Баянжаргалан сумын Сум хөгжүүлэх сан	2	24,755.6	-	-	-	-	1	24,719.2	1	36.4	
9	Баянжаргалан сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	Баянжаргалан сумын Эмийн эргэлтийн сан	6	28,256.70	-	-	-	-	-	-	6	28,256.70	
ОНТС-ийн дүн		8	53,012.3	-	-	-	-	1	24,719.2	7	28,293.1	
Нийт дүн		24	87,302.6	-	-	-	-	3	39,492.7	21	42,796.9	